

En 12-åring ögon på flyktmottagandet

Jag har mina dagböcker kvar sedan jag var 12 år – det vill säga jag började skriva dem för 60 år sedan. Jag måste säga att jag är ganska förtjust i den här 12-åringen. Varvat med skola, fritid, födelsedagsfiranden och släktbesök finns rättvisefrågorna på var och varannan sida. Största intrycken gav *Anne Franks dagbok*, *Onkel Toms stuga* och en film om en *same flicka som hette Laila*. Jag skulle ägna mig åt att bekämpa orättvisor och Dag Hammarskjöld var min idol.

Två böcker till minns jag som gjorde intryck, titlarna kommer jag dock inte ihåg. Den ena handlade om ryska judar på flykt undan pogromer och som bosatte sig på en gata i Paris. Boken skildrade ett myller av människor och levnadsöden – lite liknande boken *Yacoubians hus* av **Alaa al-Aswany**. Det var kanske den boken som gjorde att jag så länge trivdes i Rinkeby och fortfarande älskar att leva hyreshusgrannliv.

Den andra skrämde mig och jag har alltid burit med mig minnet. Den handlade om vad som hände i nordstaterna när allt fler av de svarta slaverna flydde från sydstaterna till nordstaterna. Först blev de flyende välkomnade och togs om hand på bästa sätt och upprördheten hos nordstatsborna var väldigt stor över de barbariska sydstaterna. Men ju fler som kom desto kärvare blev mottagandet och till slut började invånarna skjuta på de svarta för att de skulle ge sig av. Då reagerade sydstatsborna. Hur kunde nordstaterna vara så barbariska – förstod de inte det ekonomiska värde som slaverna besatt!

Det där gav mig ingen ro. Skulle jag också kunnat bli en sådan som skjuter på människor?

Under årens lopp har den här berättelsen fått betydelse för mig när det gäller skillnaden mellan att göra nytta eller vara god. Godheten och nyttan måste samsas på något sätt. Det hade

betydelse för mig då jag många år senare som chef för *Maria Ungdom* ställde upp på ganska omfattande tvångsomhändertaganden – kanske lite för mycket nu när jag kan se allt i backspeglarna. Men frågeställningen finns där.

Boken har haft betydelse också för mitt val partipolitiskt. Jag gillar de partier som kan tänka "både och" istället för "antingen eller" och det gäller i hög grad den socialdemokratiska ideologin.

Nu dyker berättelsen upp igen. Den blir så tydlig då tv visar **Stefan Löfvens** tal på Medborgarplatsen våren 2015. "*Vi bygger inga murar och vi tar emot dem som flyr för sina liv*". Så kom gränskontrollerna och den skärpta lagstiftningen den 24 november 2015.

Nu sitter jag och min man här med en afghansk flyktingpojke boende hos oss och som har utvisningsbeslut men förlängd tid för avvisning på grund av ett verkställighetshinder som ännu ej hunnit utredas. Denna väntan och oro för att det värsta ska inträffa förpestar hans liv, men också våra. Långvarig stress är väl det som leder till hjärtinfarkt för 70+are. Hur länge orkar jag och min man, i synnerhet om vi ska tillbringa resten av vår livstid till att leta efter, sörja för och oroas för ett gatubarn i Kabul, som har som enda alternativ att bli soldat i någon av de många militära grupper som förpestar livet i Afghanistan. Var befinner jag mig nu mellan nytta/gränssättning och denna vilja att göra gott? Det privata är inte skilt från det generella.

Ja, jag är för gränskontroll, vi måste ha kontroll över vårt land. Jag är faktiskt också emot den väldigt fria rörligheten i EU av samma skäl. Jag vill inte ha svartjobb och lönedumpning och jag vill faktiskt veta vilka som kommer hit och om det är personer som har skyddsskäl eller är gravt kriminella. Men varför anpassa oss till lägsta nivån i Europa. Varför låta **Orban** i Ungern sätta ribban? Om vi tänkte så när det gäller arbetsrätt och miljö – att ha som mål att vara bland de sämsta i Europa.

Men ändå, med rimliga gränser kan vi ha kvar vår humanitet,
vår känsla för att de som kommer till oss är medmänniskor.
Nej, vi skjuter inte flyktingar i Sverige, men ändå, är det
inte just det vi gör, i alla fall skadar dem dödligt mentalt?

Vi pressar ungdomar till självmord.

Vi skapar apatiska barn.

Vi skiljer föräldrar och barn från varandra under mycket lång
tid, kanske för alltid.

Vi låter pettitessfel av formell art göra att människor kastas
ut till ett liv i misär.

Vi använder oss av otillförlitliga biologiska mätmetoder som
får en att tänka på rashygien.

Vi misstror och ifrågasätter barns och ungdomars berättelser
så fort de stakar sig.

Vi låter människor befinna sig i ovisshet i flera år och
bryter ner dem psykiskt.

Vi bryter också ner de 10 000-tals som vårdar, utbildar och
umgås med flyktingar.

Vi har gränskontroll, budskapet har gått ut tydligt över
världen att det är svårt att få asyl i Sverige. Men behöver vi
då skada de människor som redan kommit till oss? Eller är det
så att tanken är att om de behandlas riktigt illa så går även
det budskapet ut över världen? Att de som är hos oss är
offerlamm för att vi ska ha det drägligt?

**Någonstans korsas spåren av att vara
rationell/nyttig/gränssättande** och att vara humanitär – och
där är vi nu. Ska vi kalla oss människor är det dags att
stärka humaniteten. Jag tror att vi kan organisera samhället
så att vi kan ta emot många fler, men det är en god början att
låta dem som väntat mer än 1 år på utredning få stanna och att
bete sig rättssäkert mot dem som väntat kortare tid.

Vi måste hitta "både och", lösningar som fungerar utifrån
flera perspektiv.

Carin Flemström